

Broytingarnar í rentustuðulsskipanini:

Rætta bakara fyri smið

Formaðurin í Javnaðarflokkinum sigur at farast má varisluga fram, tá tað um broytingar í rentustuðulsskipanini ræður. – Talan er um eina so stóra broyting, at neyðugt er at kunna hvørjar avleiðingarnar eru áðrenn nakað verður gjørt

SVEINUR TRÓNDARSON

Í blaðnum í gjár legði Karsten Hansen, landsstýrismaður við fíggjarmálum, upp til, at broytingar vera gjørdar í rentustuðulsskipanini. Hann setti millum annað spurnartekin við hvussu rætt tað var, at landskassin veitir stuðul í sambandi við keyp og sølu av sethúsum, samstundis sum hann setti spurnartekin við hvør tað er, sum fær gagn av rentustuðulinum.

Vit hava spurt formann Javnaðarflokksins, Jóannes Eidesgaard um hvat hann heldur um atlanir hjá landsstýrismanninum við fíggjarmálum.

– Fyrst av øllum vil eg siga, at vit als ikki hava viðgjørt málið í flokkinum, og tí ikki hava tíkið stóðu til tað, men tað skal undir øllum umstøðum farast sera varisluga fram, um broytingar skulu gerast, sigur

hann.

– Men fyrst mugu vit hava at vita, hvat endamálið við eini broyting er, leggur hann afturat.

Jóannes Eidesgaard vísir á, at Javnaðarflokkurin var við tá broytingar seinast vórðu gjørdar í rentustuðulsskipanini, og tá var endamálið at hjálpa sethúsaegrunum, sum vóru sera illa fyri av kreppuni.

– Við góðari hjálp frá peningastovnunum eydnaðist tað rimiliga væl. Nøkur kláraðu tað ikki, men tað vóru fleiri sum kláraðu tað.

Broytingin, sum var gjørd í 1993 hevði við sær, at rentustuðulin, sum annars var lækkaður niður á 40 prosent varð hekkaður upp aftur á 48 prosent. Síðani skal hann so líðandi lækka niður aftur á 40.

Kanska skeivt mál

Formaður Javnaðarflokksins setur sum sagt spurnartekin

við endamálið við broytingarhugi fíggjarmálaráðharrans. Jóannes Eidesgaard hevur ilt við at fáa eyga á nakra orsök til at broyta rentustuðulsskipanina, men hann ætlar sær tó ikki at vísa uppskotinum frá sær av teirri orsök.

– Sum sagt, so hevði broytingin í 1993 eitt ávíst endamál, sum partvís varð rokkið, men eg dugi ikki at fáa eyga á endamálið við eini broyting nú. Um atlan fíggjarmálaráðharrans er at bremsa búskaparvøkstrinum, so eri eg bangin fyri at hann siktir skeivt, tí tað er ikki har trupulleikin er, sigur Jóannes Eidesgaard.

Hann vísir á innflutnings-tøluni, sum siga, at størsti vøksturin er í innflutningi av bilum og av útgerð til vinnuna.

Stuðulsskipanir ikki bara av tí ónda

Annars heldur Jóannes Eides-

– Um tað er fyri at bremsa búskapin, so er tað sum at rætta bakara fyri smið, at taka rentustuðulsskipanina av. Her er í veruleikanum talan um eina skattahækking, sigur Jóannes Eidesgaard, formaður í Javnaðarflokkinum

esgaard, at tað í ávísum førum verður hugsað ov nógv um vandarnar við stuðulsskipanum. Fyrirminur eru eisini við stuðulsskipanum, sigur Jóannes Eidesgaard og vísir á Sandoyarætlanina, sum eitt gott dømi.

– Í tí førunum veitti landskassin ein beinleiðis stuðul, sum gjørdi tað møgult at seta eina verkætlan í gongd. Og síðani hon varð sett í gongd hevur hon givið studningin mangar ferðir aftur. So tað er ikki bara av tí ónda, sigur Jóannes.

Hann er tó samdur við øðrum um, at áhaldandi studningur kann avlaða eitt

sunt virksemt, men sigur at neyðugt er at hyggja eitt sindur fjølbroyttari uppá stuðulsskipanir.

Kann gerast dýrt

Sum sagt, so vil formaður Javnaðarflokksins hvørki taka undir við uppskotinum ella vísa tað frá sær við teirri grundgeving, at tað ikki er viðgjørt innanflokks enn.

Hann er tó fullgreiður yvir, at tað, um tað verður sett í verk kemur at hava eina sera stóra ávirkan á peningamongdina hjá føroysku húsarhaldinum, og tað er ein av høvuðsorsøkunum til, at hann biður fíggjar-

málaráðharran vera sera varman.

– Talan er um nógvar túsund krónur, og tað fer at merkast ótrúliga væl hjá hvørjum einstøkum húsarhaldið, og kann uttan iva vera við til at koppa fíggjarætlanunum hjá nógvum teirra, sigur Jóannes Eidesgaard og leggur afturat:

– Her er sostatt talan um eina skattahækking fyri sethúsaegjarar og tá mugu vit eisini seta spurningin um teir megna tað, ella um tað yvirhøvur eru teir, sum skapa tað stóru nýtsluna

Neyðugt við búskaparligum varsemi

Formaðurin í Javnaðarflokkinum frøist saman við øðrum um, at Ráðgevandi nevndin er so positiv í sínum útleggjngum av føroyska búskapinum. – Men positiva gongdin krevur, at vit vísa stórt varsemi, av tí, at tað skal so lítið til áðrenn tað kann fara hinvegin aftur, sigur hann

SVEINUR TRÓNDARSON

Eins og aðrir politikarar hevur Jóannes Eidesgaard við spenningi biðað eftir, at formaðurin í Ráðgevandi nevndini fór at koma við nøkrum ábendingum um »heilsustøðuna« hjá føroyska búskapinum.

Í vikuni komu so boðini frá Arne Larsen, formanni í Ráðgevandi nevndini, og tað vóru góð boð.

– Føroyski búskapurin er á rættari leið. Hann sær út til at hava tað rimiliga gott, samstundis sum føroyskir politikarar hava víst vilja til at halda aftur við útreiðslunum.

Góð orð, og sjáldan er, at tey eru so góð má sigast.

Og hóast formaður Javnaðarflokksins fegnast um boðini frá Ráðgevandi nevndini, so hevur hann kortini peikifingurin á lofti, tí hann heldur at

tað er neyðugt at minna á, at viðráðið, sum vit siggja í Føroyum í løtuni, tað er ikki bara nakað, sum er komið av førðum politikk.

– Vit vera noydd at hava í huga, at høvuðsorsøkirnar til positivu gongdina koma uttanifrá, og er sostatt nakað, sum vit ikki hava ávirkan á. Tískil er eisini talan um víðurskipti, sum knappiga kunnu fara hinvegin og eru vit tá ikki varin, so er vandi fyri at vit fáa enn eitt búskaparligt afturstítt, sigur Jóannes Eidesgaard.

– So í grundini er tað ikki av politiskum ávum, at føroyski búskapurin fær góðan karakter.

Ikki fyrstu ferð

Annars er Jóannes Eidesgaard ikki heilt samdur við Karsteni Hansen um, at tað er fyrstu ferð, at føroyskir politikarar hava víst vilja til at halda aftur.

– Í byrjanini av 90-unum vórðu vit so sanniliga noyddir at halda aftur, sigur Jóannes Eidesgaard.

– Men tað er nokk lættari at vera fíggjarmálaráðharrar tá tað gongur við, enn tá tað gongur ímóti. Hetta skal skiljast soleiðis, at tá er nokk til øll, um enn tað ikki er ov mikið til øll. Nú streymar peningurin inn í landskassin, og tá er ólíka lættari at styra, sigur Jóannes Eidesgaard.

Íløgur eru neyðugar

Sitandi samgonga hevur sett sær fyrri, at gera nakrar íløgur, sum siggja rættiliga væl aftur, eftir føroyskum málstokki.

Sjúkrahúsverkið er undir útbygging, nýtt Sandoyarskip og nýtt vaktarskip skulu gerast og harafturat verður eftir øllum at døma farið undir Vágatunnilin rættiliga skjótt. Hóast tað, so hevur Ráðgevandi

nevndin ikki so nógv at siga um íløgurnar.

Arne Larsen segði við SvF, at best var at gera íløgur, sum ikki økja um aktivitetin, tvs. íløgur, sum verða gjørdar uttanlands, men kortini standa fleiri innanlands íløgur á skránni.

Jóannes Eidesgaard sigur, at sjálvandi skulu íløgur gerast, tí íløgukvotan í hesum landinum hevur verið sera lág seinastu nógvu árin.

– So er bara spurningur um hvat tað er fyri íløgur. Skulu vit gera íløgur í ein tunnil millum Leirvík og Klaksvík, ella skulu vit gera ein tunnil millum Øravík og Hov, tað er nakað, sum føroyskir politikarar skulu avgera og ikki Ráðgevandi nevndin, sigur Jóannes Eidesgaard.

Tónin er broyttur

Annars staðfestur Jóannes Eidesgaard, at tónalagið hjá

Ráðgevandi nevndini er broyttur. Møguliga er ein samanhangur millum broyttu tónan og avtaluna, sum landsstýrið gjørdi við stjórnina í juni í fjør, heldur hann og vísir á, at tann avtalan staðfestir, at tað eru føroyingar, sum hava ábyrgdina av føroyska búskapinum.

– Teir vita, at teirra ávirkan á føroyska búskapin er ikki tann, sum hon var, og tað kann vera ein orsök.

Men gevur tað ikki fullveldisætlan samgongunar vindin í ryggin?

– Tað arbeiðir í hvussu er ikki ímóti henni, staðfestir Jóannes Eidesgaard.

Hann vísir tó á orðini hjá formanninum í Ráðgevandi nevndini um fallandi livifót um føroyingar fáa fullveldið.

– Ein tann seinasta viðmerkingin Arne Larsen hevði var um blokkin og um fullveldisætlanina. Hann

segði, at skulu føroyingar taka fullveldi, so er lutan uttan iva tann rætta. Men hann segði eisini, at so mugu føroyingar taka við einum falli í livifótinum, tí tá ein milliard hvørvur úr búskapinum, so merkist tað, sigur Jóannes Eidesgaard, sum annars festi seg við at Arne Larsen tosaði um at føroyski livifótturin var høgur í heims-høpi, og ikki í Norðurlandskum høpi.

– Í mínum oyrum boðar tað ikki frá góðum, tí í heimshøpi er livifótturin ikki bara høgur, sigur Jóannes Eidesgaard og vísir á eitt nú Afrika, sum ræðandi dømi. Hinvegin er livifótturin í Norðurland-um javnt høgur.